

**Vyjádření školitele doc. Mgr. Jakuba Maršálka Ph.D. k průběhu studia a k disertační práci
“Západní vedlejší dekorativní a ikonografické prvky v čínském umění Období rozdrobenosti
a jejich odraz ve výzdobě buddhistických jeskynních chrámů v Yungangu z doby vlády
dynastie Severní Wei” předkládané v roce 2021 na Katedře Blízkého východu**

I. Hodnocení celého doktorského studia

Doktorandka Mgr. Kateřina Svobodová ve svém doktorském studiu pokračovala ve zkoumání problematiky, které se intenzivně věnovala již v průběhu magisterského studia na Ústavu pro klasickou archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy: formování a šíření raného buddhistického umění, utvářejícího se původně ve Střední Asii pod silným helénistickým vlivem. Zatímco její magisterská práce byla věnována počátkům buddhistického umění v oblasti Gandháry, ve svém doktorském studiu svůj zájem rozšířila východním směrem na průnik buddhistického umění do Číny v Období rozdrobenosti (cca 3.–6. stol. n. l.). Přitom mohla stavět nejen na výsledcích své dřívější práce, nýbrž i na odborných znalostech a dovednostech získaných během studia klasické archeologie.

V průběhu doktorského studia Mgr. Svobodová vyvrála ve vědeckou osobnost schopnou prezentovat výsledky své odborné práce nejen českému, nýbrž i mezinárodnímu publiku a zároveň získat finanční podporu na svůj výzkum. V roce 2014 jí byl přidělen grant Grantové agentury Univerzity Karlovy na projekt *Politické a kulturní vztahy mezi Čínou a Západními oblastmi*. V průběhu plnění tohoto grantového projektu mezi roky 2014 a 2017 absolvovala čtyři studijní stáže v zahraničí, při nichž sbírala materiál na svoji disertační práci. V letech 2014–2015 podnikla výjezdy do Stockholmu, Anglie a Petrohradu, přičemž obzvláštní význam pro její výzkum měl měsíční pobyt v Čínské lidové republice, kde se v roce 2016 pohybovala v regionu svého zájmu, tedy na území severozápadní Číny v dnešní provincii Gansu. Při této příležitosti se věnovala i ohledání materiálu v místních muzeích.

V rámci plnění povinností vyplývajících z grantového projektu se Mgr. Svobodová aktivně účastnila i pedagogické činnosti na akademické půdě a v letním semestru 2017 připravila a zorganizovala jednosemestrální kurz na téma *Politické a kulturní vztahy mezi Čínou a Západními oblastmi*.

Kromě toho Mgr. Kateřina Svobodová průběžně publikovala výsledky své odborné práce v domácích i zahraničních odborných periodikách a představovala je na domácích a zahraničních konferencích. V tomto ohledu je třeba vyzdvihnout zejména její rozsáhlou práci “ Iranian and Hellenistic Architectural Elements in Chinese Art ” publikovanou v roce 2018 v periodiku *Sino-Platonic Papers*, které vydává University of Pennsylvania. Z publikací v domácích periodikách je třeba zmínit článek věnovaný ikonografii raného buddhistického – tedy gandhárského – umění „Čtyři události v životě Buddhy na gandhárských reliéfech“ (*Nový Orient* 2014, 3/69, 57–61). Z vystoupení na mezinárodních konferencích bych uvedl příspěvek na zakládající konferenci European Association for Asian Art and Archaeology v Olomouci v roce 2014 (*Western Motifs in the Decoration of the Yungang Caves*) a rovněž referát *Iranian and Hellenistic Architectural Elements in Chinese Art* přednesený roku 2015 na mezinárodní konferenci Symposia Iranica konané na University of Cambridge. Kromě toho Mgr. Svobodová průběžně informovala o výsledcích svého bádání na tuzemských konferencích a kolokviích.

Je třeba rovněž podotknout, že v průběhu doktorského studia Mgr. Svobodová průběžně a svědomitě plnila povinnosti stanovené Individuálním studijním plánem. Na dlouhou délku doktorského studia pak měl vliv zejména nástup doktorandky do pracovního poměru a v poslední době i komplikace související s pandemií onemocnění covid-19.

Celkově tedy hodnotím průběh doktorského studia Mgr. Kateřiny Svobodové jako úspěšný a vytvářející plně předpoklady pro další odbornou činnost doktorandky v tuzemském i mezinárodním akademickém prostředí.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Jak bylo řečeno, disertační práce Mgr. Svobodové tematicky navazuje na práce diplomovou, má však nepoměrně širší časový, geografický i tematický záběr. Autorka přitom při práci mohla zúročit nejen zkušenosti s buddhistickým uměním a jeho ikonografií, kterých nabyla při psaní práce diplomové, nýbrž i odborné znalosti a dovednosti získané studiem klasické archeologie. A nejen to: již v průběhu magisterského studia autorka systematicky navštěvovala kurzy na jiných ústavech a katedrách FF UK a získávala tak znalosti i dovednosti potřebné pro práci kombinující poznatky a postupy několika vědních oborů. Tento široký záběr pak plně a úspěšně zúročila při psaní disertační práce, v níž je schopna jít nad rámec postupů klasické archeologie

– které ovšem tvoří jádro práce – a doplňuje je s využitím dalších zdrojů informací. Přitom se nezalekla ani využití písemných pramenů v čínštině.

Kromě této širě použitých pramenů, zdrojů a postupů je třeba vyzdvihnout i tematické profilování práce, které se postupně vytříbilo v průběhu doktorského studia. Oceňuji, že autorka obrátila pozornost od ústředních postav Buddhů a bódhisattvů k vedlejším výzdobným motivům. Toto zaměření jí umožňuje značné rozšíření perspektivy a možnost ukázat komplexnost celé problematiky šíření buddhistického umění a s ním spjatých výzdobných motivů do Číny. Doktorandka přitom prokazuje obdivuhodnou orientaci v nesmírně složité a spleťté problematice a na vhodně vybraných a detailně rozebraných konkrétních příkladech dobře dokumentuje složitost pronikání jednotlivých vzorů do Číny, přičemž ukazuje, že to nemuselo být vždy spjato pouze s uměním buddhistickým. Vyzdvihl bych rovněž to, že práce věnuje pozornost rozličným médiím a typům předmětů, skrze něž se mohly zkoumané motivy do Číny dostávat, stejně jako otázce, jak při tomto přenosu mohli působit samotní řemeslníci. Vzhledem k tomuto záběru je možno práci považovat v kontextu odborné literatury na dané téma za poměrně unikátní. Čtenář si také nemůže nepovšimnou velké pečlivosti zpracování, která se projevuje i v obsáhlé a zdařilé obrazové příloze.

Velký tematický záběr, kombinace poznatků z různých oborů a pečlivost zpracování jsou rysy, které charakterizují nejen samotnou práci, ale i osobnost doktorandky, jak jsem měl možnost ji poznat v průběhu vedení jejího doktorského studia. Práci pak považuji za zdařilou a pečlivé zpracování daného tématu, v němž se plně zúročilo dlouhodobé úsilí, houževnatost a pečlivost doktorandky.

III. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospělá*.

18. 1. 2022

doc. Mgr. Jakub Maršálek Ph.D.